Een stem voor de Vecht: de rivier verdient een plek aan tafel

Hoe krijgt de Vecht een sterkere stem bij besluiten over haar toekomst? Die vraag stond centraal tijdens het symposium waarmee de Vechtplassencommissie (VPC) op zaterdag 14 november haar 90-jarig bestaan vierde. Bijna honderd deelnemers kwamen op de zonnige dag bijeen op Buitenplaats Doornburgh in Maarssen. Ook onze voorzitter Koos Janssen was erbij.

De VPC, partner van ons Geopark, koos voor het thema ‘Rechten van de Vecht’. Want wie komt op voor de rivier als mensen besluiten nemen over water, natuur en landschap? Helpt het om de Vecht eigen rechten te geven, zoals mensen ook rechten hebben? En hoe krijgt dat in de praktijk vorm? Vragen die het jubileum naast een feestelijk ook een inhoudelijk karakter gaven.

De Vechtplassencommissie is in 1936 opgericht door onder andere Niftarlake en Natuurmonumenten. Inmiddels werkt de commissie samen met veel partners, waaronder ons Geopark.

‘Wij zijn te gast bij de rivier’

Pieter Broertjes, voorzitter van de VPC en oud-burgemeester van Hilversum, leidde het symposium. Organisatie-ecoloog Jaap van ’t Hek blikte terug op negentig jaar inzet van de commissie en keek vooruit naar de uitdagingen.

Daarbij nodigde hij de deelnemers uit om vanuit de rivier te denken. Als de Vecht zelf sprak, wat vertelde zij ons dan? De rivier stroomde hier al lang voordat wij er kwamen en blijft vermoedelijk nog lang na ons. Burgemeester Ap Reinders (gemeente Stichtse Vecht) verwoordde het treffend: “De rivier was hier het eerst; wij zijn te gast bij de rivier.”

Maarten Outboter, kenner van het Vechtgebied bij Waterschap Amstel, Gooi en Vecht, liet zien hoe sterk de mens het landschap naar zijn hand heeft gezet. Hij sprak over het ‘geknechte’ landschap en pleitte voor een andere houding: van de ‘bezettende’ mens naar de ‘bekommerende’ mens. Ofwel: meer zorg dragen voor het landschap.

Natuur beschermen begint bij verbinding

Robert Baayen, senior onderzoeker bij Wageningen University & Research, deelde zijn ervaringen met het onderwerp rechten van de natuur in de gemeente Eijsden-Margraten. Hij benadrukte hoe belangrijk het is dat jong en oud de natuur in hun hart sluiten. Zijn oproep: zoek ook bij uiteenlopende opvattingen naar wat mensen verbindt.

Na de pauze sprak milieujurist, auteur en opiniemaker Jessica den Outer, schrijver van het boek *Rechten voor de Natuur*. Aan de hand van de Whanganui-rivier in Nieuw-Zeeland en de Mar Menor-lagune in Spanje liet zij zien hoe rechten voor de natuur in de praktijk vorm krijgen.

Daarbij benadrukte zij: rechten zijn een middel, geen doel. Ze helpen om de natuur een sterkere positie te geven en mensen rond haar bescherming te verbinden.

Dijkgraaf Joyce Sylvester van Waterschap Amstel, Gooi en Vecht vertelde vervolgens over het werk van het waterschap aan de Vecht.

De toekomst van de Vecht raakt ons allemaal

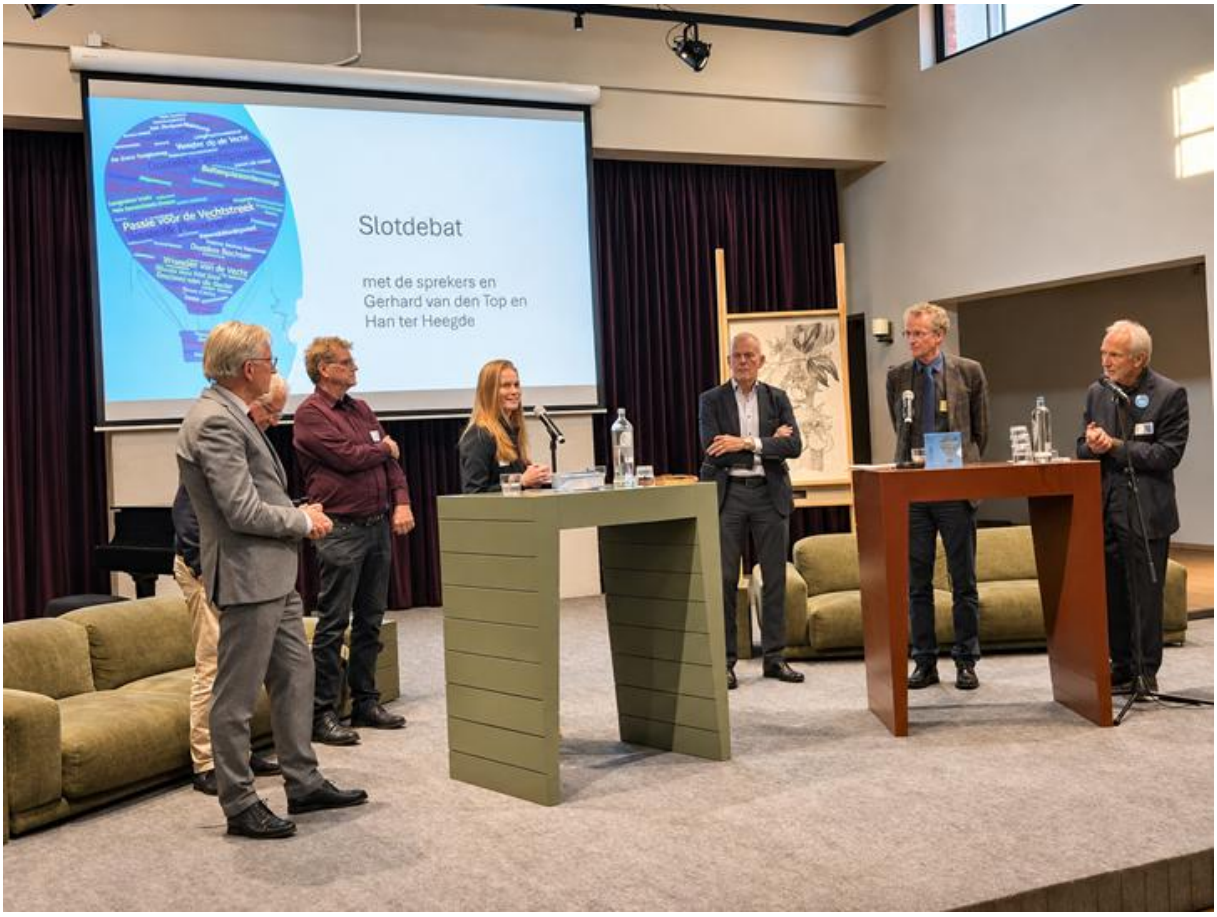

In het slotdebat kwam de grote betekenis van de Vecht voor ons gebied opnieuw naar voren. De inzet: benut alle mogelijkheden om de rivier te beschermen. Eigen rechten voor de Vecht passen mogelijk in die aanpak. Het symposium gaf daar een eerste aanzet toe.

Voor ons Geopark Heuvelrug Gooi en Vecht is dat een inspirerende gedachte. De Vecht verbindt water, natuur, landschap en de geschiedenis van mensen. Het symposium liet zien hoe belangrijk het is om die samenhang een stevige plek te geven bij besluiten over de toekomst van ons gebied. De eerste zaadjes zijn tijdens dit symposium geplant.